

GEDRAGSCODE VOOR KLEDING-EN SPORTSCHOENENINDUSTRIE

I. INLEIDING

Doelstelling

De Schone Kleren Campagne zet zich in voor de belangen van werknemers in de kleding-en sportschoenenindustrie en de bekommernissen van consumenten die producten kopen die gemaakt en verkocht worden in deze sector. De Campagne streeft naar het bannen van onderdrukking, uitbuiting en misbruik van werknemers in deze industrie, die hoofdzakelijk uit vrouwen bestaat. De Campagne streeft er ook naar consumenten nauwkeurige informatie te verschaffen betreffende de arbeidsomstandigheden waarin de kleding- en sportschoenen die ze kopen, gemaakt zijn. De Schone Kleren Campagne probeert haar doel te bereiken d.m.v. een diversiteit aan middelen waaronder een gedragscode die aangenomen en nageleefd wordt door bedrijven, bedrijfsgroeperingen en werkgeversorganisaties. De code, die een beknopte verklaring van minimumvoorwaarden is m.b.t. arbeidsvoorzieningen, hoort samen te gaan met het engagement van bedrijven om positieve acties te ondernemen om de code toe te passen. Van bedrijven wordt verwacht dat ze aandringen op het naleven van de code tegenover onderaannemingen, leveranciers en licentiehouders van wie de productie valt onder het bereik van de code.

Bedrijven die de code aannemen, worden geacht een onafhankelijke instantie in te schakelen voor het controleren van de naleving, bedrijven bij te staan in het uitvoeren van de code en consumenten informatie te verstrekken omtrent de arbeidsvoorwaarden in de industrie.

De gedragscode bestaat uit minimumvoorwaarden voor lonen, werkuren en arbeidsvoorwaarden en voorziet in de naleving van de fundamentele normen van de Internationale Arbeidsorganisatie, nl. Conventies 29,87, 98, 100, 105 111 en 138. Dit zijn minimumvoorwaarden die toegepast moeten worden overal in de industrie en in alle landen.

De code is geen protectionistische handelsmaatregel. Ze is niet bedoeld als een manier om de markten van sommige landen te sluiten ten koste van werknemers in andere landen.

De code is niet bedoeld ter vervanging van internationale, intergouvernementele samenwerking noch van internationale wetgeving. Hoewel de code werknemers probeert te beschermen tegen onderdrukking, misbruik en uitbuiting waar nationale wetten ontoereikend of niet afgedwongen worden, wil de code geen vervanging zijn voor nationale wetten of nationale arbeidsinspectie. De code is geen vervanging voor onafhankelijke vakbonden en evenmin mag ze gebruikt worden ter vervanging van collectieve onderhandelingen.

Bereik

De code is zowel gericht aan distributeurs als producenten en alle bedrijven daar tussenin uit de kleding- en sportschoenentoevoer. Ze kan ook gebruikt worden door industrie-groeperingen en werkgeversorganisaties.

De code is van toepassing op alle kleding en sportschoenen van een bedrijf. De code is specifiek van toepassing op de volgende algemene industrie-classificatie van economische activiteiten in de Europese Gemeenschap (NACE):

- 436 breigoed
- 451 productie van massa-schoeisel
- 452 productie van handgemaakt schoeisel
- 453 productie van confectiekleding en accessoires
- 454 kleren maken en hoeden maken
- 456 bont en bontgoederen

Via de code aanvaarden distributeurs en producenten hun verantwoordelijkheid voor de arbeidsomstandigheden waaronder kleding, sportkleding en sportschoenen die ze verkopen, gemaakt worden. Deze verantwoordelijkheid strekt zich uit over alle werknemers die producten produceren voor het bedrijf, ongeacht hun status of verhouding tot het bedrijf en of ze al dan niet werknemers van het bedrijf zijn. De code is bijgevolg van toepassing op thuiswerkers en werkers die ofwel informeel of op contractuele basis geëngageerd zijn.

De code is van toepassing op alle contractanten, onderaannemingen, leveranciers en licentiehouders wereldwijd. De termen 'onderaanneming', 'leverancier' slaan op elke natuurlijke of juridische persoon die een contract sluit met een bedrijf en zich bezighoudt met het productieproces, bestaande uit CMT (cut-make-trim), in elkaar zetten, en verpakken, resulterend in een afgewerkt product voor de consument. Een 'licentiehouders' betekent elke natuurlijke of juridische persoon die een contract sluit

met een bedrijf om afgewerkte producten te maken of te verspreiden met de naam of het merk van dat bedrijf.

Naleving van de code moet een af te dwingen en afdwingbaar onderdeel zijn van elke overeenkomst tussen het bedrijf en zijn aannemers, onderaannemingen, leveranciers en licentiehouders.

II. GEDRAGSCODE

Inleiding

De code levert een beknopte formulering van minimum arbeidsnormen, samen met een belofte door het bedrijf om deze normen na te leven en de naleving te vereisen van aannemers, onderaannemers, leveranciers en licentiehouders. De code is beknopt opdat ze in de werkomgeving uitgehangen kan worden en om verwarring te voorkomen tussen basisprincipes en de toepassing van principes. Een onafhankelijke instantie, opgericht om onafhankelijke controle op de naleving van de code te voorzien en om bedrijven te helpen met de uitvoering van de code, zal een checklist van praktijken en voorwaarden ter beschikking stellen volgens de normen in de code. Deze onafhankelijke organisatie zal ook een instrument voorzien waarbij vragen m.b.t. de betekenis van de code opgelost kunnen worden.

De preambule bestaat uit 3 principes. Ten eerste, het bedrijf aanvaardt de verantwoordelijkheid voor haar werknemers, inclusief werknemers die betrokken zijn bij uitbestede overeenkomsten. Ten tweede, het bedrijf verbindt zich ertoe de fundamentele IAO-arbeidsnormen na te leven en verzekert dat de werknemers een eerlijk loon krijgen en degelijke werkomstandigheden. Ten derde, het bedrijf verbindt zich ertoe van de naleving een voorwaarde te maken in elke overeenkomst met aannemers en leveranciers en van hen te vereisen dat deze verplichting uitstrekt tot hun onderaannemers.

De kern van de code is gebaseerd op de fundamentele IAO-conventies: verbod op kinderarbeid, op gedwongen of gebonden arbeid, verbod op discriminatie, vrijheid van vereniging en recht op collectief onderhandelen. Dit wordt gevolgd door de basisarbeidsvoorwaarden –lonen, werkuren en arbeidsvoorwaarden (gezondheid en veiligheid)- en de formulering ervan, ook afgeleid van IAO-normen. Deze sectie gaat ook over een de tewerkstellingsverhouding. In toenemende mate vermijden werkgevers de verplichtingen van een tewerkstellingsverhouding door werknemers als 'onafhankelijke aannemers' te behandelen terwijl in de praktijk hun situatie dezelfde is als die van rechtmatige werknemers. De IAO is bezig met het ontwikkelen van een internationale norm m.b.t. dit thema. Het laatste gedeelte geeft de belangrijkste verplichtingen weer van contractanten, onderaannemingen, leveranciers en licentiehouders om de code uit te voeren en vraagt het bedrijf om de code af te dwingen gebruik makend van diverse sancties waaronder het beëindigen van alle overeenkomsten.

Het slotgedeelte verbindt de betrokken werkgevers ertoe om af te zien van sancties, ontslag of andere discriminatie t.o.v. werknemers die informatie verstrekken omtrent de naleving van de code. Dit deel stelt ook dat deze code enkel minimumnormen bepaalt en niet mag gebruikt worden als plafond om collectieve onderhandelingen te ontmoedigen. De tekst van de code, die bedoeld is om uit te hangen waar werknemers hem kunnen zien, voorziet ook een manier waarop werknemers inbreuken kunnen melden tegen de naleving van de code op een vertrouwelijke wijze.

Preambule

1. *(naam van het bedrijf)* erkent zijn verantwoordelijkheid t.o.v. werknemers voor de omstandigheden waarin haar producten of diensten gemaakt worden en erkent dat deze verantwoordelijkheden uitstrekken tot alle werknemers die diensten of goederen produceren voor *(naam van het bedrijf)* ongeacht of ze werknemers zijn van *(naam van het bedrijf)*
2. Alle werknemers die goederen of diensten produceren, verkocht of verspreid door *(naam van het bedrijf)* moeten eerlijke lonen krijgen en degelijke arbeidsomstandigheden en de internationale arbeidsnormen volgens de Conventies 29,87, 98, 100; 105, 111 en 138 van de Internationale Arbeidsorganisatie zullen nageleefd worden.
3. *(naam van het bedrijf)* zal vereisen dat zijn contractanten, hun onderaannemers, belangrijkste leveranciers en licentiehouders deze voorwaarden verstrekken en deze normen naleven als ze produceren of producten verspreiden of onderdelen van producten voor *(naam van het bedrijf)*. *(naam van het bedrijf)* zal, voorafgaande het plaatsen van bestellingen bij de hoofdleveranciers, voor het contracteren van aannemers en onderaannemers of voor het verlenen van licenties, nagaan aan welke voorzieningen van de code tegemoet gekomen kan worden.

4. In het kader van deze code betekent de term 'contractant' elke natuurlijke of juridische persoon die een contract sluit met (*naam van het bedrijf*) om een werk uit te voeren of diensten te verlenen. De term 'onderaanneming' betekent elke natuurlijke of juridische persoon die een contract sluit met een contractant, zoals hierboven gedefinieerd, met de bedoeling werk te doen diensten te verlenen die verbonden zijn met of deel zijn van een overeenkomst met (*naam van het bedrijf*). De term 'hoofdleverancier' betekent elke natuurlijke of juridische persoon die (*naam van het bedrijf*) voorziet van materialen of componenten gebruikt in het afgewerkt product die verkocht worden door (*naam van het bedrijf*). De term 'licentiehouder' betekent elke natuurlijke of juridische persoon die als onderdeel van een contractuele overeenkomst met (*naam van het bedrijf*) gebruik maakt van de naam van (*naam van het bedrijf*) of van zijn erkende merknamen of logo's.

Inhoud

1- arbeid is een vrije keuze

Er zal geen gebruik gemaakt worden van gedwongen arbeid, waaronder in slavernij of door gevangenen uitgevoerde arbeid. (IAO-conventie 29 en 105). Van werknemers zal niet geëist worden dat ze een 'borg' of identiteitspapieren afgeven aan de werkgever.

2- geen discriminatie

Gelijkheid van kansen en behandeling onafhankelijk van ras, kleur, geslacht, religie, politieke overtuiging, nationaliteit, sociale herkomst of elke andere onderscheidende eigenschap zullen voorzien zijn (IAO-conventie 100 en 111).

3- geen gebruik van kinderarbeid

Kinderarbeid zal niet gebruikt worden. Enkel werknemers ouder dan 15 jaar of boven de leeftijd van de leerplicht zullen aangeworven worden (IAO-conventie 138). Als overgang zullen aangepaste steun en geschikte vormingsmogelijkheden voorzien worden voor kindarbeiders die vervangen worden.

4- vrijheid van vereniging en recht op collectieve onderhandelingen worden gerespecteerd (IAO-conventie 87 en 98)

De werkgever erkent het recht van de werknemers om vakbondsactiviteiten te ontwikkelen, om tot de vakbond toe te treden en om collectief te onderhandelen. Arbeidersafgevaardigden zullen niet het onderwerp zijn van discriminatie en zullen toegang krijgen tot alle werkplaatsen opdat ze hun representatieve functies zouden kunnen uitoefenen (IAO Conventie 135 en Aanbeveling 143). Werkgevers zullen een positieve houding aannemen t.a.v. vakbondsactiviteiten.

5- leefbare lonen worden betaald

Lonen en voordelen die betaald worden voor een standaardwerkweek zullen op zijn minst beantwoorden aan de wettelijke of industriële minimumnormen en altijd minstens voldoende zijn om te voldoen in de basisbehoeften van de werknemers en hun families.

Afhoudingen van lonen als sanctie zijn niet toegestaan en evenmin zullen afhoudingen van het loon die niet wettelijk vastgelegd zijn toegestaan zijn zonder uitdrukkelijke toestemming van de betrokken werknemer. Alle werknemers zullen schriftelijke en begrijpbare informatie krijgen over de loonvoorwaarden voordat ze in dienst treden en over de bijzonderheden van de uitbetaling van het loon.

6- werkuren zijn niet buitensporig

Het aantal werkuren zal overeenstemmen met de gangbare wetten en industriënormen. In geen geval zal de werknemer gevraagd worden op regelmatige basis meer dan 48 uren per week te werken en zal hij ten minste één verlofdag krijgen op zeven. Overwerk is vrijwillig en zal niet meer bedragen dan 12 uur per week; zal niet gevraagd worden op regelmatige basis en zal altijd beloond worden op premiebasis.

7- arbeidsomstandigheden zijn behoorlijk

Een veilige en gezonde werkomgeving zal voorzien zijn en de beste beroepspraktijken inzake veiligheid en gezondheid zullen bevorderd worden, rekening houdend met de bestaande kennis binnen de industrietak omtrent specifieke risico's. Fysiek misbruik, bedreigingen m.b.t. fysiek misbruik, ongewone straffen of disciplinaire, seksuele of elke andere vorm van kwelling en intimidatie door de werkgever zijn strikt verboden.

8- een tewerkstellingsrelatie wordt vastgelegd

De werkgever zal werknemers tewerkstellen volgens de heersende arbeids- en sociale zekerheidswetgeving. De verplichtingen die voortvloeien uit deze geregistreerde tewerkstellingsrelatie

zullen niet omzeild worden door het gebruik van schijnzelfstandigheid. Vormingscontracten zullen enkel gebruikt worden om reële vorming onder begeleiding te realiseren. Jonge werknemers zullen de kans krijgen om deel te nemen aan onderwijs- en vormingsprogramma's.

Slotgedeelte

Contractanten, onderaannemingen, hoofdleveranciers en licentiehouders zullen zich inspannen voor en meewerken aan de uitvoering en controle van deze code door:

- (naam van het bedrijf) relevante informatie te verstrekken over hun activiteiten
- op elk moment inspectie toe te staan van hun arbeidsplaatsen en activiteiten door erkende inspecteurs
- registers bij te houden met de naam, leeftijd, aantal werkuren en betaalde lonen voor elke werknemer en die ter beschikking te stellen aan erkende inspecteurs op hun vraag
- werknemers mondeling of schriftelijk te informeren over de inhoud van deze code
- af te zien van sancties, ontslag en andere discriminatie t.o.v. werknemers die informatie verstrekken betreffende de naleving van deze code.

Contractanten, onderaannemingen, hoofdleveranciers en licentiehouders die in gebreke gevonden worden inzake één of meerdere voorwaarden van deze code, kunnen het recht verliezen om te produceren of de productie te organiseren van goederen voor (naam van het bedrijf)

Vragen omtrent de interpretatie van de betekenis van de bepalingen in deze code zullen opgelost worden volgens een procedure die bepaald wordt door een onafhankelijke instantie opgericht voor dit doel.

De voorzieningen van deze code bestaan enkel uit minimumnormen en –voorwaarden met het oog op het voorkomen van uitbuiting. (naam van het bedrijf) heeft niet als bedoeling, en zal niet toelaten dat een contractant, onderaanneming, hoofdleverancier of licentiehouders deze minimumnormen en voorwaarden als maximumnormen gebruikt of als de uitsluitend geldende voorwaarden toegestaan door (naam van het bedrijf) of als basis voor elke eis aangaande normen of tewerkstellingsvoorwaarden.

Specifieke industriegenormen

Specifieke industriegenormen, vooral inzake gezondheid en veiligheid (waaronder toegang tot medische zorgen) en werknemers'accommodatie kunnen geïntegreerd worden in de code of apart toegevoegd met verwijzing naar sectie 7 (de gelijke werkomstandigheden). Deze normen kunnen zowel formeel erkende normen zijn als praktijkgewoontes.

III. UITVOERING

Uitvoering verwijst naar het geheel van activiteiten die door een bedrijf ondernomen kunnen worden om effect te geven aan de gedragscode. In het verleden hebben sommige bedrijven codes aangenomen als een vorm van public relations antwoord op uitbuiting maar hebben ze gefaald om ze uit te voeren. Van bedrijven die deze gedragscode aannemen, wordt verwacht dat ze akkoord gaan om minimumvoorwaarden te verzekeren inzake de uitvoering van de code. Eén van de belangrijkste manieren waarop een code uitgevoerd kan worden is door er een af te dwingen en afdwingbaar deel van te maken in overeenkomsten met contractanten, onderaannemingen, leveranciers en licentiehouders.

Uitvoering en controle worden vaak verward. Controle, waaronder verstaan wordt het toezien of de bepalingen van de code gerespecteerd worden, is één aspect van het uitvoeren van de code.

Verwacht wordt dat bedrijven die de code aannemen in hun relatie met contractanten, onderaannemers, leveranciers en licentiehouders controleren of ze de code naleven.

Bedrijven die de code aannemen, worden ook verondersteld mee te werken en steun te verlenen aan een systeem van onafhankelijke controle op de naleving van de code. Deze sectie betreft de algemene verplichtingen van het bedrijf om de code uit te voeren. De verplichtingen van het bedrijf inzake onafhankelijke controle worden besproken in deel IV

Verplichtingen van het bedrijf om de code uit te voeren

Het bedrijf is bereid om positieve acties te ondernemen om de code uit te voeren, om de code te integreren in al haar activiteiten en om van de code een integraal onderdeel te maken van zijn algemene filosofie en algemeen beleid.

Het bedrijf zal de verantwoordelijkheid toeschrijven voor alle zaken inherent aan de code binnen het bedrijf en zal de onafhankelijke instantie en andere relevante organen informeren over waar deze verantwoordelijkheid toegewezen is.

De beheerraad (of andere beleidsorganen) van het bedrijf zullen regelmatig de uitvoering van de code evalueren, met inbegrip van de rapporten van interne en externe controle.

Het bedrijf aanvaardt de verantwoordelijkheid voor de naleving van de code t.a.v. al zijn werknemers onder zijn toezicht en is bereid om

- verantwoordelijkheid toe te kennen voor de naleving van de code op elke plaats die het bezit of controleert
- te verzekeren dat alle werknemers op de hoogte zijn van de inhoud van de code door op een duidelijke plaats een geautoriseerde tekst uit te hangen op alle werkplaatsen en door deze werknemers mondeling in te lichten in een taal die door hen verstaan wordt over de bepalingen van de code
- af te zien van sancties, ontslagen en andere discriminatie t.o.v. werknemers die informatie verstrekken over de naleving van de code

Het bedrijf zal van de naleving van de code een voorwaarde maken in alle overeenkomsten die het afsluit met contractanten, leveranciers en licentiehouders. Deze overeenkomsten zullen hen verplichten om naleving te vereisen van de code in alle overeenkomsten die zij sluiten met hun respectieve onderaannemers en leveranciers. Zulke overeenkomsten zullen deze contractanten, onderaannemingen, leveranciers en licentiehouders verplichten om dezelfde verplichtingen na te komen wat betreft de uitvoering van de code zoals uiteengezet hierboven.

Verplichtingen van het bedrijf om de code af te dwingen

Naleving van de code door contractanten, onderaannemingen en leveranciers moet een af te dwingen en afdwingbare voorwaarde zijn van elke overeenkomst met het bedrijf.

Om dit te bereiken

- zal het bedrijf garanderen dat alle overeenkomsten die het afsluit aangaande de productie van kleding en sportschoenen beëindigd kunnen worden als de code niet nageleefd wordt door contractanten, onderaannemingen en leveranciers
- zal het bedrijf een procedure toestaan met vaste tijdsbepalingen om situaties te corrigeren waar de code niet volledig nageleefd werd door een contractant, onderaanneming of leverancier. De bereidheid van de contractant, onderaanneming of leverancier om zich aan deze procedure te onderwerpen, maakt het verderzetten van de overeenkomst met het bedrijf mogelijk. Het bedrijf zal van contractanten of leveranciers vereisen gelijkaardige procedures in het werk te stellen t.a.v. hun contractanten, onderaannemingen of leveranciers.
- Dergelijke procedures zullen enkel toegestaan worden als
  - Er een redelijke verwachting is dat de situatie rechtgezet zal worden en de code in de toekomst nageleefd zal worden
  - De vastgelegde periode voor het rechtzetten van de situatie redelijk is
  - Herkenbare en onmiskenbare inbreuken tegen de code onmiddellijk ophouden
  - Dergelijke procedures zullen niet meer dan eens toegestaan worden voor dezelfde contractant, onderaanneming, of leverancier voor dezelfde of gelijkaardige inbreuk tegen de code en
  - Deze procedures zijn overeenkomstig met de aanbevelingen of procedures bepaald door de onafhankelijke instantie die helpt met het uitvoeren van de code

M.b.t. kinderarbeid zullen deze procedures vereisen dat er geen kinderen meer aangeworven worden en dat tijdelijk maatregelen getroffen zullen worden om kinderarbeiders te steunen, zoals vermindering van arbeidsuren, voorzien van vormingskansen en financiële overgangssteun. Uiteindelijk moeten kindarbeiders vervangen worden door volwassenen en waar mogelijk, uit dezelfde familie. Procedures moeten ook maatregelen inhouden om kinderen te steunen met vormingskansen en financiële overgangssteun.

Contractanten, onderaannemingen en leveranciers moeten, als onderdeel van hun overeenkomst met het bedrijf, akkoord gaan elk contract of elke overeenkomst voor het voorzien of produceren van goederen door elke contractant, onderaanneming of leverancier die ze contracteren, te beëindigen indien zij de code niet volledig naleven. Of ze moeten de goedkeuring vragen en

krijgen van het bedrijf om binnen bepaalde tijdslimieten een procedure te voorzien om de situatie recht te zetten waar de code niet volledig nageleefd wordt.

In geval van herhaaldelijke inbreuken in de naleving van de code door een specifieke contractant, onderaanneming, leverancier of licentiehouder moet de overeenkomst beëindigd worden. Richtlijnen of procedures om uit te maken wanneer het nodig is een contract te beëindigen omwille van inbreuken tegen de naleving van de code, zullen opgesteld worden door een onafhankelijke institutie hiertoe opgericht.

In situaties waar het niet duidelijk is of een specifieke activiteit een inbreuk is tegen de code, zullen relevante internationale arbeidsnormen van de Internationale Arbeidsorganisatie en andere aanbevelingen gezocht worden door de onafhankelijke institutie die opgericht is om bedrijven te helpen bij het uitvoeren van de code.

IV. ONAFHANKELIJKE CONTROLE, ACCREDITATIE EN CERTIFICATIE

Inleiding

Als er een voldoende aantal bedrijven, industriegroeperingen of werkgeversorganisaties de gedragscode voor de kleding- en sportschoenenindustrie aangenomen hebben, zullen ze, in samenwerking met aangewezen vakbondsorganisaties en NGO's, gezamenlijk een onafhankelijk instituut oprichten, waarnaar in dit document verwezen wordt als 'de stichting'

Het doel van de stichting zal zijn

- uitvoeren, direct of indirect door andere organisaties, van de onafhankelijke controle op de naleving van de code
- bedrijven helpen bij het uitvoeren van de code; en
- een instrument voorzien om consumenten te informeren over de naleving van de code en meer in het algemeen over arbeidsomstandigheden in de industrie

Met dit oogmerk zal de stichting

- normen vastleggen voor onafhankelijke controle en voor de accreditatie van onafhankelijke controleurs
- onafhankelijke controleurs opleiden of opleiding organiseren
- een controleerbare checklist voorbereiden voor de arbeidspraktijken die gehanteerd moet worden om de code te controleren
- controles uitvoeren of laten uitvoeren door specifieke bedrijven aangaande de naleving van de gedragscode
- rapporten ontvangen van dergelijke onafhankelijke controle en effectieve adviezen geven gebaseerd op deze rapporten aan de betrokken bedrijven
- rapporten onderzoeken m.b.t. naleving van deelnemende bedrijven en effectieve adviezen geven die gebaseerd zijn op de bevindingen van dergelijk onderzoek
- richtlijnen voorbereiden en publiceren voor deelnemende bedrijven over de uitvoering van de code
- technische ondersteuning verlenen aan bedrijven om de code uit te voeren, met inbegrip van vorming voor het bedrijfspersoneel
- een geautoriseerde versie van de code voorbereiden en publiceren in verschillende talen en in voldoende aantallen volgens de vereisten van de deelnemende bedrijven
- een instrument ontwikkelen om de bepalingen van de code te interpreteren, dat gebaseerd is op de erkende jurisprudentie van de Internationale Arbeidsorganisatie
- een manier voorzien waardoor alle werknemers en anderen verslag kunnen uitbrengen op vertrouwelijke basis over de naleving van de code
- een certificatiesysteem, gebaseerd op onafhankelijke controle, ontwikkelen inzake arbeidspraktijken dat gebruikt kan worden door consumenten
- informatie bijeenbrengen uit om het even welke bron over arbeidsomstandigheden in de kleding- en sportschoenenindustrie en deze informatie toegankelijk maken voor consumenten
- de gedragscode promoten en bedrijven in de industrie aanmoedigen om de code aan te nemen
- een mechanisme tot stand brengen dat effectieve adviezen kan formuleren indien er betwisting ontstaat over de uitvoering of het certificatieproces.

De stichting zal beheerd worden door een raad bestaande uit een gelijke vertegenwoordiging van aangewezen vakbonden en NGO's aan de ene kant en aangewezen vertegenwoordigers van distributeurs en producenten aan de andere kant. De stichting zal gefinancierd worden door bijdragen van de deelnemende organisaties en door betaling voor de diensten van de bedrijven onder contract. De voornaamste manier waarop de stichting haar werk zal uitvoeren, is gebaseerd op contracten met specifieke bedrijven die onafhankelijke controles uitvoeren om de naleving van de code te verzekeren en op contracten met individuen en organisaties om controle uit te voeren.

Er wordt geacht dat de normen voor onafhankelijke controle die bepaald worden door de stichting gebaseerd zijn op de praktijk van de bestaande twee instanties die arbeidspraktijken inspecteren – de arbeidsinspectie en de vakbonden. Begrepen wordt ook dat deze normen ook ethische bepalingen zullen inhouden voor de controleurs, met inbegrip van respect voor vertrouwelijke bedrijfsinformatie. Begrepen wordt ook dat elk individu ingeschakeld om controle uit te voeren hiertoe vorming zal krijgen.

Verhouding tussen bedrijf en stichting

Bedrijven die de gedragscode voor de kleding- en sportschoenenindustrie ondertekenen sluiten een overeenkomst met de stichting. Deze overeenkomst zal het volgende inhouden:

- een tijds kader waarbinnen de productie in de verschillende eenheden moet overeenkomen met alle normen van de code
- de informatie die het bedrijf moet geven aan de stichting
- de betalingen die het bedrijf moet doen aan de stichting
- de procedures voor de huidige controle en de verplichtingen van de verschillende partijen
- het gebruik van het contract met de stichting in de public relations van de stichting

Het bedrijf zal hiertoe de volgende verplichtingen op zich nemen:

- volledige en geactualiseerde informatie bijhouden over alle contractanten, onderaannemingen, leveranciers en licentiehouders die gehouden zijn aan de naleving van de code, met inbegrip van de locatie van alle werkplaatsen en op verzoek deze informatie geven aan de stichting of aan de erkende controleurs binnen een aanzienlijke periode
- vereisen van contractanten, onderaannemingen en licentiehouders dat ze registers bijhouden met namen, leeftijd, werkuren en betaalde lonen per werknemer en deze registers ter beschikking stellen van erkende controleurs voor inspectie en toelaten aan de stichting of aan erkende controleurs om vertrouwelijke interviews af te nemen van werknemers
- garanderen dat de code duidelijk uitgehangen is in alle plaatsen waar kleding en sportschoenen gemaakt en/of verdeeld worden door en met toestemming van het bedrijf en geautoriseerde teksten van de code geven aan contractanten en leveranciers voor hun gebruik en het gebruik van alle contractanten, onderaannemingen en leveranciers die verplicht zijn deze code na te leven. In alle gevallen zal de tekst van de uitgehangen code in talen zijn die door de betrokken werknemers begrepen wordt. De tekst van de code zal gegeven worden aan elke werknemer die valt onder de bepalingen en alle werknemers hieronder vallend zullen mondeling geïnformeerd worden in een taal die ze begrijpen over de bepalingen van de code.
- De uitgehangen code moet informatie verstrekken om werknemers te steunen in het rapporteren van inbreuken tegen de code bij de stichting of haar agenten, rekening houdend met de moeilijkheden die werknemers tegenkomen als ze dit doen en de nood aan vertrouwelijkheid om werknemers te beschermen
- Voldoende toegang verlenen aan onafhankelijke controleurs en hen met alle relevante informatie voorzien op verzoek
- Om te garanderen en duidelijk te laten blijken dat de code nageleefd wordt door alle partijen die hiertoe verplicht zijn, moet het bedrijf de stichting en haar agenten toegang verlenen tot alle informatie betrekking hebbend op de uitvoering van de code en verzekeren dat haar contractanten, onderaannemingen en toeleveranciers gelijkaardige toegang verlenen aan de stichting en haar agenten

Controle: basisprincipes

- controle moet gebeuren over de actuele naleving van de werkomstandigheden door onaangekondigde inspectiebezoeken (spot checks) aan alle werkplaatsen die onder de code vallen
- de frequentie van de inspecties moet bepaald worden

- erkende controleurs moeten toegestaan worden interviews te houden met werknemers op vertrouwelijke basis
- in aanvulling op regelmatige of routine controles, zullen controles op specifieke locaties gebeuren in opvolging van klachten en waar er voldoende reden is om te geloven dat de code niet nageleefd wordt
- controles zullen op die manier uitgevoerd worden dat ze geen ongewilde onderbreking van het werk veroorzaken waar de controles doorgaan
- geschreven rapporten zullen door erkende controleurs overgemaakt worden aan alle partijen en aan het betrokken bedrijf na elk bezoek

De stichting kan andere bronnen van informatie raadplegen over de naleving van de code, met inbegrip van het consulteren van aangewezen vakbonden, mensenrechtenorganisaties, religieuze of andere instituties om bijkomende informatie te verkrijgen over een bepaald bedrijf met het oog op het onderzoek van een klacht.

Als inbreuken tegen de code gevonden worden, moet het bedrijf bereid zijn om het advies van de stichting te aanvaarden. Dit advies zal er in de eerste instantie op gericht zijn de bestaande situatie te verbeteren. Als dergelijke verbetering niet mogelijk of bevredigend is, kan de stichting het bedrijf verplichten om opnieuw te onderhandelen, contracten te beëindigen of weigeren te vernieuwen met sommige contractanten, onderaannemingen en/of leveranciers.

Als bedrijven hun overeenkomst met de stichting niet nakomen kan de stichting elke relevante informatie vrijgeven aan het publiek en het contract tussen het bedrijf en de stichting beëindigen. Het proces van de onafhankelijke controle zal de basis vormen voor publieke verklaringen door de stichting of het deelnemende bedrijf aangaande de uitvoering van de code of de actuele arbeidspraktijken die onder de code vallen.